

УДК 338.48

Атаман Людмила Василівна,

к.г.н., викладач ВТЕК КНТЕУ

м. Вінниця

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ПАМ'ЯТОК ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В ТУРИЗМІ

Висвітлено питання використання історико-культурних пам'яток Вінницької області в туризмі. Розглянуто найвизначніші історико-культурні пам'ятки Вінницької області. Охарактеризовано сучасний стан історико-культурних пам'яток Вінницької області та рівень їх використання в туризмі. Визначено проблеми та перспективи використання історико-культурної спадщини Вінницької області в туризмі. Запропоновано заходи щодо підвищення історико-культурного туристичного іміджу Вінницької області.

Ключові слова: історико-культурна пам'ятка, історико-культурний потенціал, культурний туризм, Вінницька область.

Вінниччина має великий потенціал для інтенсивного розвитку туризму. Особливе значення мають історико-культурні пам'ятки. Кожен об'єкт історико-культурної спадщини є унікальним, має індивідуальні особливості, що формують його історико-культурний потенціал для розвитку регіону. Історико-культурні пам'ятки мають важливе значення для розвитку культурного туризму.

Крім того, Вінницька область володіє унікальними рекреаційно-туристичними надбаннями, серед яких природні ресурси, сакральні, археологічні та літературно-меморіальні пам'ятки. Тому Вінницька область є однією з найперспективніших для розвитку туристичної галузі держави та туристично-рекреаційного туризму.

До історико-культурних пам'яток відносять: пам'ятки історії, архітектури, археології, культові споруди, місця, які пов'язані з життям та діяльністю видатних історичних осіб, центри прикладного мистецтва, театри, музеї, виставки, картинні галереї тощо [1].

Якщо розглядати об'єкти національної історико-культурної спадщини Вінницькій області за категоріями, то найбільше пам'яток історії та архітектури. На державному обліку перебуває 4307 пам'яток культурної спадщини: 1739 – археології; 1893 – історії; 526 – містобудування та архітектури; 101 – монументального мистецтва; 47 – садово-паркового мистецтва; 1 – ландшафтна.

Найвідомішими туристичними об'єктами Вінниччини є: Національний музей-садиба М.І. Пирогова; Вінницький обласний краєзнавчий музей; фонтан «ROSHEN»; Лядівський Свято-Усікновенський скельний чоловічий монастир та Браїлівський Свято-Троїцький жіночий монастир; Палац Потоцьких у м. Тульчин; Державний історико-культурний заповідник «Буша».

Завдяки великій кількості історико-культурних пам'яток Вінницька область має високий туристично-рекреаційний потенціал, що створює значні можливості для розвитку туризму. Проте існують певні проблеми розвитку туризму регіону та використання історико-культурних пам'яток в туризмі. Головною проблемою є те, що чимало пам'яток знаходяться у занедбаному стані, вимагають реконструкції і відновлення, а також більшість пам'яток не включені до туристичних маршрутів.

Основними проблемами використання історико-культурних пам'яток у туризмі є:

- незадовільний технічний і естетичний стан великої кількості пам'яток історико-культурної спадщини та відсутність програми їх збереження і пристосування для потреб туристів;
- незадовільний стан доріг та відсутність під'їздів до туристичних об'єктів, тобто низька доступність, що призводить до сезонного режиму функціонування багатьох об'єктів;
- недостатня ефективність використовуваних маркетингових інструментів та відсутність потужних туристських брендів.
- недостатній розвиток туристичної інфраструктури;

- відсутність належного рекламного та інформаційного забезпечення.

Департаментом міжнародного співробітництва та регіонально розвитку облдержадміністрації розроблено Програму розвитку туризму у Вінницькій області на 2017 – 2020 роки. Програма передбачає проведення ряду заходів, спрямованих на розвиток туристичної галузі на території Вінницької області і розрахована на чотири роки. Серед основних завдань передбачено здійснити облаштування стоянок для туристичних автобусів та зупинок на водних маршрутах для човнів, катамаранів; облаштування автокемпінгів, встановлення інформаційних табличок про туристичні об'єкти, формування брендингу області.

Перспективними напрямками використання історико-культурних пам'яток Вінницької області в туризмі є:

- наявність великої кількості історико-культурних пам'яток для розвитку культурного, історичного, пізнавального, наукового, етнографічного туризму;
- вигідне географічне положення Вінницької області;
- різноманітний природно-ресурсний потенціал та наявність природних ресурсів для розвитку пішохідного, лижного, водного, велосипедного і гірського туризму, що підсилює інтерес до області в цілому;
- наявність великої кількості заходів, пов'язаних з історією та культурою області, в першу чергу проведення виставок, ярмарків, фестивалів, семінарів як елемент розвитку ділового туризму;
- сприятлива екологічна ситуація;
- значна кількість музеїв і виставок;
- наявність та можливість розвитку туристичної інфраструктури за рахунок залучення інвестицій інфраструктури.
- наявність міжнародних зв'язків;

На сьогодні спостерігається високий інтерес туристів до Вінницької області та стійкий попит на вінницькі туристично-рекреаційні ресурси. Використання пам'яток історико-культурної спадщини в туристичній сфері є

важливою передумовою для розвитку культурного туризму на Вінниччині. Необхідною є розробка та реалізація соціальних програм, направлених на оновлення, реставрацію та пристосування історико-культурних пам'яток до вимог сучасності із залученням представників органів влади, спеціалістів із туризму й громадськості. Необхідно розвивати співробітництво у сфері збереження та відновлення історико-культурної спадщини як на державному, так і на регіональному рівнях.

Висновки. За результатами проведеного аналізу можна зробити висновок, що Вінницька область має значний туристичний потенціал, завдяки великій кількості історико-культурних пам'яток і всі передумови для їх ефективного використання. Однак, в найближчій перспективі необхідно вирішити, на регіональному рівні, такі питання як: незадовільний технічний і естетичний стан великої кількості пам'яток історико-культурної спадщини; незадовільний стан доріг та відсутність під'їздів до туристичних об'єктів, тобто низька доступність; відсутність потужних туристських брендів; недостатній розвиток туристичної інфраструктури; відсутність належного рекламного та інформаційного забезпечення.

Література

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О. О. Бейдик. – Київ: Київський університет, 2001. – 395 с.

2. Програма розвитку туризму у Вінницькій області на 2017 – 2020 роки
// Режим доступу: www.vin.gov.ua.

Людмила Васильевна Атаман, к.г.н., преподаватель ВТЭК КНТЭУ, г. Винница. ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ историко-культурных памятников Винницкой области в ТУРИЗМЕ

Освещены вопросы использования историко-культурных памятников Винницкой области в туризме. Рассмотрены выдающиеся историко-культурные памятники Винницкой области. Охарактеризовано современное состояние историко-культурных памятников Винницкой области и уровень их

использования в туризме. Определены проблемы и перспективы использования историко-культурного наследия Винницкой области в туризме. Предложены мероприятия по повышению историко-культурного туристического имиджа Винницкой области.

Ключевые слова: историко-культурный памятник, историко-культурный потенциал, культурный туризм, Винницкая область.

Lyudmila Ataman, Candidate of Geographic Sciences (Ph.D.), teacher at VTEK KNTEU, Vinnytsia. PERSPECTIVES OF THE USE OF HISTORICAL AND CULTURAL MEMORIES OF THE VINNYT REGION IN THE TOURISM

Issues of use of historical and cultural monuments of Vinnytsia region in tourism are covered. The most prominent historical and cultural monuments of Vinnytsia region are considered. The current state of historical and cultural monuments of Vinnytsia region and their level of use in tourism are characterized. Problems and perspectives of using historical and cultural heritage of Vinnytsia region in tourism are determined. Measures to increase the historical and cultural tourist image of Vinnytsia region are proposed.

Key words: historical and cultural monument, historical and cultural potential, cultural tourism, Vinnitsa region.